

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Č. U. H., a. s.**, so sídlom M., IČO: X., zastúpeného **Mgr. T. Č.**, *advokátom so sídlom H.*, proti žalovanému **Colnému riaditeľstvu Slovenskej republiky** so sídlom Mierová 23, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo 12984/2008-1410 zo 17. marca 2008 na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave, č. k. 14S/141/2008-58 z 19. novembra 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trnave, č. k. 14S/141/2008-58 z 19. novembra 2009 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu žalobcu o preskúmanie postupu a zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo 12984/2008-1410 zo 17. marca 2008, ktorým odvolanie žalobcu zamietol a rozhodnutie Colného úradu v Trnave č. 55357/2007-5872 z 28. novembra 2007 o colnom dlhu v sume 118.017,- Sk potvrdil. Rozhodnutie odôvodnil tým, že predmetom konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu a posúdenie, či žalovaný pri rozhodovaní v danej veci vychádzal zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu pri vyslovení právneho záveru, že žalobca je dlžníkom podľa § 198 ods. 3 zákona č. 180/1996 Z. z. ako hlavný zodpovedný v predmetnej tranzitnej operácii, ktorý si nesplnil povinnosť uvedenú v čl. 11 ods. 1 písm. c/ Prílohy I Dohovoru o spoločnom tranzitnom režime,

predložiť tovar a tranzitný doklad T1 úradu určenia v určenej lehote a v nezmenenom stave a dodržať podmienky na zabezpečenie totožnosti určené úradom odoslania.

Po poukaze na ustanovenie § 244 ods. 1, 2, 3 a § 247 ods. 1, 2, 3 OSP, § 32 ods. 2 a § 34 ods. 1, 2, 3, 4, 5 zákona č. 71/67 Zb., § 198 ods. 1, 2 zákona č. 180/1996 Z. z. (Colný zákon účinný do 30. júna 2001), čl. 2 písm. d/ a čl. 11 Prílohy I Dohovoru o spoločnom tranzitnom režime, § 458 ods. 1 a § 459 zákona č. 238/2001 Z. z. uviedol, že z pripojenej spisovej dokumentácie žalovaného správneho orgánu ako aj so spisovej dokumentácie prvostupňového colného úradu zistil, že k nezákonnému odňatiu tovaru (371 kartónov svetrov z akrylových vlákien) spod colného dohľadu došlo dňom 20. decembra 2000, a to jeho nedodaním v lehote určenej colným úradom odoslania – Celní úrad Starý Hrozenkov, Česká republika colnému úradu určenia – Colnému úradu Bratislava. Krajský súd mal za preukázané, že 09. marca 2001 colný úrad odoslania požiadal pátracím listom TC21 colný úrad určenia o vykonanie pravosti služobnej pečiatky č. X. s dátumom 13. decembra 2000, služobnej pečiatky „B.“. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že Colný úrad Senica začal dňa 11. júla 2002 voči žalobcovi správne konanie vo veci vzniku a vymerania colného dlhu, čo žalobcovi oznámil listom č. 192/02-6523. Z výsledku kriminalistického expertízneho skúmania z 12. novembra 2004 vykonaného Kriminalistickým a expertíznym ústavom Policajného zboru v Bratislave mal súd za preukázané, že odtlačok osobnej pečiatky č. X. na tranzitnom vyhlásení T1 nebol vyhotovený odtlačením osobnej pečiatky č. X. Pokiaľ ide o odtlačok služobnej pečiatky „C.“, mal súd za preukázané, že táto pečiatka sa v rozhodnom období nepoužívala, pretože od roku 1998 bola uložená v trezore Colného úradu Bratislava. Z takto vykonaného dokazovania nepochybne aj podľa názoru krajského súdu vyplýva, že v danom prípade došlo k nezákonnému odňatiu tovaru spod colného dohľadu, a to dňom 20. decembra 2000, a to nepredložením tohto tovaru a tranzitného dokladu colnému úradu určenia v stanovenej lehote a v nezmenenom stave. Vzhľadom k uvedenému súd konštatoval, že k odňatiu tovaru došlo za účinnosti zákona č. 180/1996 Z.z. Z citovaných ustanovení colného zákona vyplýva, že colný dlh vzniká fakticky, priamo nastaním zákonom predpokladaných skutočností a preto rozhodnutie Colného úradu Trnava, so sídlom v Senici č. 55357/2007-5872 z 28. novembra 2007 túto skutočnosť iba deklaruje. Deklaratórny charakter tohto výroku je zrejмый i z jeho formulácie o vzniku colného dlhu podľa § 198 ods. 1 Colného zákona č. 180/1996 Z.z. v platnom znení. Výrok rozhodnutia teda neznie konštitutívne a nedošlo ku konštitutívnej aplikácii ustanovení zákona č. 198/1996 Z.z., ktorý už nebol účinný v čase vydania napadnutých rozhodnutí. Rovnako je rozhodnutie deklarátorne i v časti určenia dlžníka – žalobcu, ktorá skutočnosť je zrejмая i z výroku prvostupňového rozhodnutia

Colného úradu Trnava, keď oznamuje sumu dovozných platby povinnému dlžníkovi – právnickej osobe Č. U. H., a. s., IČO X., so sídlom M., ktorým sa stal v zmysle § 198 ods. 3 písm. d/ zákona č. 180/1996 Z. z.. Na základe týchto skutočností súd konštatoval, že žalovaný ani Colný úrad Trnava v napadnutých rozhodnutiach konštitutívne nerozhodovali, neaplikovali tom čase neúčinný právny predpis – Colný zákon č. 180/1996 Z. z., ale iba deklaratórne konštatovali skutočnosti, ktoré nastali za jeho účinnosti. Krajský súd sa preto nestotožnil s právnym názorom žalobcu, že napadnuté rozhodnutia sú vydané na základe neúčinného právneho predpisu.

Pokiaľ ide o námietku preklúzie, krajský súd konštatoval, že v danom prípade k preklúzii práva v zmysle § 220 ods. 5 zákona č. 180/1996 Z. z. nedošlo.

Podľa názoru krajského súdu, vzhľadom na uvedené skutočnosti správne orgány oboch stupňov pri svojom rozhodovaní postupovali v intenciách zákona č. 180/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov, ako aj v intenciách ustanovení Správneho poriadku a preto dospel k záveru, že žalovaný si v predmetnej veci zadovážil dostatok skutkových podkladov, vo veci zistil skutočný stav, ktorý správne právne posúdil. Preto podľa § 250j ods. 2 OSP žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobcovi pre jeho neúspech v konaní náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie. Súčasne si uplatnil náhradu trov konania. V odôvodnení odvolania poukázal na to, že krajský súd sa vôbec nezaoberal s námietkou vznesenou v žalobe týkajúcou sa aplikácie neúčinného procesnoprávneho predpisu. Z rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu vyplýva, že konal podľa § 85 ods. 1 zákona č. 199/2004 Z. z. a colný dlh bol vymeraný podľa článku 217 ods. 1 nariadenia rady EHS č. 2913/92 v platnom znení. Nakoľko konanie voči žalobcovi začalo 11. júla 2002 a vec bola právoplatne skončená v marci 2008, tvrdil, že bolo potrebné aplikovať zákon č. 238/2001 Z. z..

Podľa žalobcu sa krajský súd v napadnutom rozsudku stotožnil so skutkovými závermi žalovaného a bez výhrady prevzal hodnotenie dôkazov a právne posúdenie veci, avšak neodpovedal na žalobcovu otázku, aké následky má pre správne rozhodnutie porušenie zákonných alebo služobných povinností colníka na platnosť ním vydaných správnych

rozhodnutí. Na toto upozornil v súvislosti s ním predloženými dôkazmi, a to potvrdené a podpísané potvrdenie o predložení veci colnému úradu určenia, ktorého účinky neboli vyvrátené a žalobca odoslal aj list č. 5 tranzitného vyhlásenia T1 colnému úradu odoslania, ktorý bol spochybnený až po dvoch mesiacoch. Podľa judikatúry prvorepublikového Najvyššieho správneho súdu mohli formálne nedostatky správneho rozhodnutia predstavovať len dôvody vady rozhodnutia, nie však dôvody jeho nulity.

Prejav vôle colného orgánu na zadnej strane tranzitného vyhlásenia T1 o tom, že tovar bol predložený colnej kontrole a táto bola vykonaná, je nepochybne správnym rozhodnutím (§ 155 ods. 3 Colného zákona 2001), na ktoré sa vzťahujú vyššie uvedené závery o prezumpcii správnosti správneho rozhodnutie, pokiaľ nebolo predpísaným spôsobom zrušené príslušným orgánom. Keďže rozhodnutie nebolo zrušené, správne orgány by ho mohli ignorovať len vtedy, ak by šlo o rozhodnutie nulité (zmätočné). Dôvodom zmätočnosti rozhodnutia nemôže byť okolnosť, že pri jeho vydávaní boli porušené formálne predpisy, ba dokonca že k jeho vydaniu došlo v rozpore so zákonom. Preto okolnosť, že na rozhodnutí je odtlačená falošná osobná pečiatka, ktorá nie je ani náležitosťou rozhodnutia v colnom konaní (§ 155 ods. 1 a 3 Colného zákona 2001), a že dodaný tovar nebol zapísaný do príslušnej evidencie (ktorý zápis nie je vôbec náležitosťou colného rozhodnutia, len interným úkonom colného orgánu), nemôže mať za následok nulitu (zmätočnosť), ale len vadu vydaného rozhodnutia, ktorá nezbavuje rozhodnutie jeho kvality platného a účinného správneho rozhodnutia.

Jediným dôvodom nulity by tak mohla byť skutočnosť, že konajúca osoba podpísaná na zadnej strane tranzitného dokladu T1 nie je colníkom. V takom prípade by totiž išlo o zdanlivé rozhodnutie vôbec nevydané správnym orgánom (colným orgánom), ale len fyzickou osobou bez akéhokoľvek vzťahu k správne orgánu. Až v takom prípade by bolo možné potvrdenie o predložení tovaru na zadnej strane tranzitného dokladu T1 považovať za nulité (zmätočné) a neprihliadať naň. V nadväznosti na uvedené osobitne dôležitou je skutočnosť, že zistenia, ktoré plynú z nepriamych dôkazov, ukazujú na záver, že osoba, podpísaná na zadnej strane tranzitného vyhlásenia T1 bola colníkom a že tento úmyselne – aby ho nebolo možné vypátrať – porušil zákonné i interné normatívne akty (sfalšoval pečiatku s iným osobným číslom colníka, odcudzil pečiatku uloženú v trezore, pripravil fiktívne číslo registra dodaného tovaru, odoslal potvrdenie colnému úradu odoslania atď.).

Napadnutý rozsudok krajského súdu na vyššie uvedené námietky nereaguje, je preto predovšetkým nepreskúmateľný, teda postihnutý inou vadou konania (§ 205 ods. 2 písm. b/

OSP). Pokiaľ však možno napadnutý rozsudok krajského súdu vykladať tak, že sa stotožnil so skutkovými i právnymi závermi žalovaného, potom je tento rozsudok založený na nedostatočne, resp. nesprávne zistenom skutkovom stave (§ 205 ods. 2 písm. c/ a d/ OSP), ktorého dôvodom je nesprávny právny názor na právne otázky rozhodujúce pre posúdenie veci (§ 205 ods. 2 písm. o/ OSP).

Krajský súd v napadnutom rozsudku vyslovil „že v danom prípade k preklúzii práva v zmysle § 220 ods. 5 zákona č. 180/1996 Z. z. nedošlo“. Ďalšie odôvodnenie jeho právneho záveru chýba, čo samo osebe robí napadnutý rozsudok nepreskúmateľným v zmysle inej vady konania (§ 205 ods. 2 písm. b/ OSP). K preklúziou práva sa zaoberal žalovaný vo svojom rozhodnutí, avšak žalobca s jeho právnym posúdením nesúhlasil.

Žalovaný vyjadrenie k odvolaniu žalobcu nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré im predchádzalo, bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 veta prvá OSP, v napadnutom rozsahu a z uvedených dôvodov podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie pre procesné pochybenie.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Základným cieľom, resp. poslaním konania v správnom súdnictve podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (v rámci ktorého bol vydaný aj napadnutý rozsudok krajského súdu) je preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Úlohou súdu v správnom súdnictve je teda preskúmať, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy.

Žalobca navrhol preskúmať postup a zákonnosť rozhodnutia Colného riaditeľstva Slovenskej republiky, Bratislava zo 17. marca 2008 č. 12984/2008-1410, ktorým potvrdil

rozhodnutie Colného úradu v Trnave z 28. novembra 2007 zn. 55357/2007-5872 a odvolanie žalobcu zamietol. Predmetom konania je colný dlh žalobcu v sume 118.017,- Sk vzniknutý podľa ustanovenia podľa § 198 ods. 1 zákona č. 180/1996 Z. z..

Krajský súd v súlade so zistením správnych orgánov a ich právnym záverom konštatoval, že nepredložením tovaru, t. j. 371 kartónov svetrov z akrylových vlákien a tranzitného dokladu colného úradu určenia v stanovenej lehote a v nezmenenom stave, došlo dňom 20. decembra 2000 k nezákonnému odňatiu tovaru spod colného dohľadu a k naplneniu ustanovenia § 198 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 180/1996 Z.z. Uzavrel, že správne orgány v napadnutých rozhodnutiach konštitutívne nerozhodli, čiže neaplikovali v tom čase neúčinný zákon č. 180/1996 Z.z., ale iba deklaratórne konštatovali skutočnosti, ktoré nastali za jeho účinnosti, a že k preklúzií práva v zmysle § 220 ods. 5 zákona č. 180/1996 Z. z. nedošlo.

Podľa judikatúry Ústavného súdu slovenskej republiky nezávislosť rozhodovania súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu; jedným z týchto princíпов, predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní, je aj povinnosť súdov svoje rozhodnutia odôvodniť (§ 157 ods. 1 OSP), spôsobom zakotveným v ustanovení § 157 ods. 2 OSP.

Procesným právom účastníka je právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vyplývajúca z ustanovenia § 157 ods. 2 OSP znamená tiež právo účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, a jeho porušením sa účastníkovi odníma možnosť náležite skutkovo a aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, voči ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku.

Potreba riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, v ktorom súd preskúmava rozhodnutie správneho orgánu vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Aj keď s ohľadom na judikatúru ESLP nie je potrebné zdôvodňovať každý argument účastníkov konania, súdne rozhodnutia musia byť odôvodnené a musia obsahovať odpovede súdu na všetky argumenty prednesené stranami, ktoré viedli

k rozhodnutiu. Dôvody musia byť špecifikované s ohľadom na skutkové okolnosti prípadu a nie len odkazovať na určité časti zákonov (napr. rozsudok ESĽP Ruiz Torija proti Španielsku z 09.12.1994).

Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30).

Porušením práva na spravodlivý proces môže byť aj situácia, kedy v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, ale súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil.

Na základe uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že krajský súd z uvedených zásad súdneho prieskumu dôsledne nevychádzal, čím sa stalo jeho rozhodnutie nepreskúmateľným pre nedostatok dôvodov. Záver krajského súdu nie je správny a spravodlivý vo vzťahu k žalobcovi a v danom prípade nie je v súlade ani so zákonnou a ústavnou právnou úpravou, pretože vôbec nereagoval na námietku žalobcu uvedenú v žalobe, že správny orgán v konaní postupoval podľa neúčinného procesného predpisu a tiež neuviedol, prečo nepovažoval za potrebné objasniť otázku, či osoba, ktorá bola podpísaná na liste č. 5 tranzitného vyhlásenia č. T1-31371010-01475-5 a ktorá potvrdila predloženie tovaru colnému úradu určenia „bola colníkom alebo nie a aké následky má pre správne rozhodnutie porušenie zákonných alebo služobných povinností colníka na platnosť ním vydaných správnych rozhodnutí. Skutočnosť, že nedošlo preklúzií nároku, krajský súd odôvodnil len odkazom na ustanovenie § 220 ods. 5 zákona č. 180/1996 Z. z.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací z týchto dôvodov odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu musel s poukazom na § 221 ods. 1 písm. f/ OSP v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá OSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP). V ďalšom konaní krajský súd prejedá vec znova v medziach podanej žaloby, dôsledne sa vysporiada s námietkami žalobcu a znova o žalobe rozhodne a svoje rozhodnutie riadne odôvodní, súc viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

V novom rozhodnutí rozhodne krajský súd i o náhrade trov tohto konania (§ 224 ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

P o u č e n i e : P r o t i t o m u t o u z n e s e n i u n i e j e p r í p u s t n ý o p r a v n ý p r o s t r i e d o k .

V Bratislave 07. decembra 2010

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Petra Slezáková